

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАБУТТЯ, РЕАЛІЗАЦІЯ ТА ЗАХИСТ РЕЧОВИХ ПРАВ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від 28 січня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Набуття, реалізація та захист речових прав
Викладач (-і)	Гейнц Руслана Миколаївна, доцент, к.ю.н., зав. кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
Е-mail викладача	ruslana.heints@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладача зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є система правових норм українського законодавства, що регулюють відносини власності та інших речових прав, відповідна судова та правозастосовна практика. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Загальні положення про речові права. 2. Набуття та реалізація речових прав. 3. Захист речових прав. Речове право надає своєму носієві можливість вчиняти будь-які дії щодо речі у межах, встановлених законом. Речові права традиційно вважають абсолютними, тобто такими, що покладають пасивний обов'язок на всіх третіх осіб, не перешкоджаючи управомоченій особі у здійсненні її права. Структурно систему сучасного речового права визначають загальні положення, володіння та окремі види речових прав. Загальні положення містять норми про поняття, принципи, здійснення, захист та реєстрацію речових прав. Речовими правами є право власності та речові права на чуже майно (інші речові права). Речовими правами на чуже майно є: право узуфрукта; право користування; право проживання; право суперфіцію; право сервітуту; довгострокова оренда нерухомості; майнове «право очікування»; забезпечувальні речові права, включаючи заставу, іпотеку, притримання, переважне право на річ; інші права, яким законом надано такий характер. Зміст дисципліни дозволяє підійти до порівняльно-правового розуміння категорії речових прав, поглибити знання джерел речового права, розуміння підходів до виокремлення ознак речових прав, способів їх захисту тощо. Основою вивчення дисципліни є бездоганне знання законодавств, що регулює речові правовідносини та вміння застосовувати його на практиці. Основою вивчення дисципліни є бездоганне знання законодавства, що регулює речові правовідносини, та вміння застосовувати його на практиці. <u>Основними джерелами</u> речового права виступають Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Житловий кодекс України, Сімейний кодекс України, Лісовий кодекс України, Земельний кодекс України, спеціальні закони України, які регулюють речові правовідносини: «Про міжнародне приватне право», «Про	

особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності», «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва», «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», низка інших законів та підзаконних нормативно-правових актів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є розширення та поглиблення здобувачами вищої освіти знань з основних теоретичних та практичних питань набуття, реалізації та захисту права власності та інших речових прав, вироблення навичок та вмінь із застосування їх у майбутній практичній та науковій діяльності.

Основними цілями вивчення дисципліни набуття студентами компетентностей щодо знання та розуміння змісту норм законодавства України, що є джерелами правового регулювання речових прав, формування умінь та навичок для самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації правосуб'єктності учасників речових правовідносин, правильного застосування норм речового права.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
- ЗК12. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

- СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів речового права.
- СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
- СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ речового права та правозастосовній діяльності.
- СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм речового права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.
- СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері речового права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
- СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
- СК17. Здатність ефективно здійснювати правоосвітню діяльність

Програмні результати навчання:

соціально-гуманітарна ерудованість

- ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.
- ПРН 3. Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

дослідницькі навички

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.

комунікація

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати та наводити переконливі аргументи.

професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій

ПРН 8. Ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію, отриману з достовірних джерел для проведення наукових досліджень та практичної діяльності у сфері речового права.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг

праворозуміння

ПРН 11. Розуміти методику процесу правотворення та правозастосування інститутів речового права

правозастосування

ПРН 13. Демонструвати вміння узагальнювати практику застосування правових інститутів речового права

ПРН 14. Демонструвати здатності щодо пошуку, інтерпретації та застосування правових позицій та рішень ЄСПЛ з метою захисту прав людини в різних судових провадженнях.

ПРН 15. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 16. Демонструвати базові вміння виконувати окремі процесуальні функції суб'єктів правозастосування (судді, прокурора, адвоката, правового радника, нотаріуса, слідчого).

ПРН 17. Готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

5. Організація навчання**Обсяг навчальної дисципліни**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
2	081 Право	1	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, принципи та система речових прав	2	2	6
Тема 2. Загальна характеристика речових прав	—	2	10
Тема 3. Квазі-речові права	2	—	4

Змістовий модуль 2.

Тема 4. Набуття, перехід та припинення речових прав	2	2	8
Тема 5. Здійснення речових прав	2	2	4
Тема 6. Характеристика обмеження речових прав	—	2	4

Змістовий модуль 3.			
Тема 7. Загальна характеристика захисту речових прав	2	2	4
Тема 8. Речово-правові способи захисту	2	2	6
Тема 9. Зобов'язально-правові способи захисту речових прав	–	2	8
Тема 10. Інші способи захисту речових прав	–	2	6
ЗАГ:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту, протоколи № 5 від 28 лютого 2017 р., № 11 від 25 червня 2019 р., № 6 від 25 червня 2020 р.) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2021/03/Положення-про-оцінювання-студентів-у-ННІОІ.pdf		
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами однієї письмової контрольної роботи, яка виконується на 9-му занятті і охоплює всі змістовні модулі. На контрольну виноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 7 балів, 5 закритих тестових запитань, які оцінюються по 1 балу, 1 коротке запитання, яке оцінюється у 3 бали і задача, яка оцінюється у 5 балів. Максимальний бал за контрольну складає 20. <u>За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів за кожен семестр) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань розміщені на сайті кафедри: https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistrp/навчально-методичні-матеріали/</u>		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Студент допускається до здачі екзамену, якщо виконав всі види робіт, передбачені Силабусом та Робочою навчальною програмою і набрав не менше 25 балів.		
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю: екзамен. Студенти здають екзамен у письмовій формі. Структура білета складається із 10-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 2		

	бали, 2 теоретичні питання – по 10 балів кожне та задачі – 10 балів. Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu. У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Екзаменаційний бал додається до отриманих здобувачем балів за семестровий (поточний) контроль та заноситься у відомість успішності.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами однієї обов’язкової та декількох додаткових письмових контрольних робіт, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, а також розв’язування тестових завдань з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu. Методичні матеріали розміщені на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodichni-materiالي/ <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/polozhennya-pro-zapobigannya-plagiatu/. <u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають семінарські заняття навчальної дисципліни. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. Лекційні заняття проводяться з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/organi-zaciya-navchalnogo-protsesu/).	
8. Рекомендована література	
1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15 2. Закон України від 1 липня 2004 р. № 1952-IV в редакції Закону від 11 лютого 2010 р. № 1878-IV «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» 3. Харченко Г.Г. Речові права: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 432 с. 4. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-х т. 5-те вид., переробл. і допов. / за ред. О.В.Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. Т. I. 832 с. 5. Нагнибіда В.І. Речові права на чуже майно: досвід правового регулювання зарубіжного країн: монографія / Наук. ред. Я. М. Шевченко. К.: Науково-дослідний інститут приватного і права і підприємництва АПРН України, 2009. 182 с.	

6. Майданик Р.А. Речове право: підручник. К.: Алерта. 2019. 1102 с.
7. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. 3-тє вид., перероб. В допов. К. : Юрінком Інтер, 2010. 976 с.
8. Про судову практику в справах про захист права власності та інших речових прав: постаново Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ 07.02.2014 № 5
9. Домусчі С. Д. Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння, за цивільним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». О., 2011. 20 с.
10. Мороз М. М. Способи захисту речових прав особи на чуже майно у разі порушення їх його власником. Порівняльно-аналітичне право. 2014. № 5. с. 103-104
11. Осолінкер І. М. Самозахист права власності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х., 2011. 20 с.
12. Пляцко У. М. Обмеження речових прав: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. Київ, 2014. 20 с.
13. Простибоженко Т. В. Набувальна давність як підстава набуття права власності. автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 . Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К., 2013. 20 с.
14. Скрипник В. Л. Захист інтересів власника при примусовому припиненні права власності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Нац. акад. внутр. справ. К., 2013. 19 с.
15. Слободянюк С. О. Цивільно-правове регулювання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2012. 18 с.
16. Спасибо І. А. Набуття права власності в цивільному праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. НДІ інститут приватного права і підприємництва АПрНУ К., 2009. 18 с.
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
1. Гейнц Р. М. Набуття, реалізація та захист речових прав: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 44 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/or-магістр/навчально-методичні-матеріали/>
2. Гейнц Р. М. Набуття, реалізація та захист речових прав: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів 1-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 36 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/or-магістр/навчально-методичні-матеріали/>

Викладач:

доц. Гейнц Р.М.